

IMPRESARIO
DOTCOM

LUBICA
ČEKOVSKÁ

SLOVENSKÉ
NÁRODNÉ
DIVADLO
OPERA

Matej Drlička
generálny riaditeľ Slovenského národného divadla

Lubor Cukr
riaditeľ Opery Slovenského národného divadla

SLOVENSKÉ
NÁRODNÉ
DIVADLO
OPERA
103. SEZÓNA

IMPRESARIO DOTCOM

LUBICA ČEKOVSKÁ

OPERA BUFFA V ŠTYROCH OBRAZOCH
(VERZIA BREGENZ 2020)
V TALIANSKOM JAZYKU SO SLOVENSKÝMI
A ANGLICKÝMI TITULKAMI

LIBRETO LAURA OLIVI
VOLNE PODĽA HRY CARLA GOLDONIHO
IMPRESARIO ZO SMYRNY (1761)

KOPRODUKCIA BREGENZER FESTSPIELE
A SLOVENSKÉHO NÁRODNÉHO DIVADLA

DĹŽKA PREDSTAVENIA CCA 90 MINÚT (BEZ PRESTÁVKY)

SVETOVÁ PREMIÉRA
20/8/20
BREGENZER
FESTSPIELE

SLOVENSKÁ PREMIÉRA
21/10/22
SLOVENSKÉ
NÁRODNÉ DIVADLO

OSOBY A OBSADENIE

DOTCOM **ZEYNEP BUYRAÇ**
CONTE LASCA **PAVOL REMENÁR**
ORFEO **HAGEN MATZEIT**
OLYMPIA **EVA BODOROVÁ**
CARMEN **TERÉZIA KRUŽLIAKOVÁ**
VIOLETTA **ADRIANA KUČEROVÁ**
TAMINO **SIMEON ESPER**

INSCENAČNÝ TÍM

DIRIGENTKA
ALICE MEREGAGLIA

RÉŽIA
ELISABETH STÖPPLER

SCÉNA
HERMANN FEUCHTER

KOSTÝMY
NICOLE PLEULER

VIDEO A SVETELNÝ DIZAJN
FABIO STOLL

REŽIJNÉ NAŠTUDOVANIE V SND
FELIX SCHRÖDINGER

DRAMATURGIA
OLAF A. SCHMITT
JOZEF ČERVENKA

ORCHESTER OPERY SND
Vladimír Harvan, 1. husle
Milan Adamec, 2. husle
Peter Dvorský, viola
Katarína Zajacová Černá, violončelo
Ján Prievozník, kontrabas
Jana Gazdíková, flauta
Karin Hübnerová, pikola
Vladislava Fabianová, hoboje
Júlia Csíziková, anglický roh
Vladimír Halmeš, klarinet
Marek Hutta, bas klarinet
Norbert Ďurček, fagot
Rastislav Šteffek, kontrafagot
Miklós Oszter, lesný roh
Tibor Ďuriak, trúbka
Ľuboš Šantavý, pozauna
Ivan Kováčik, tuba
Eduard Mikuláško, tympan
Marián Michalec, bicie
Michal Brtáň, bicie
Filip Kudela, bicie
Lucia Papánová, harfa
Andrea Bálešová, klávesy
Milada Synková, klávesy

SPOLUPRACOVALI

PROJEKTOVÁ MANAŽÉRKA
DENISA MACHO

KOREPETÍTORKA
ANDREA BÁLEŠOVÁ

ASISTENTKA RÉŽIE
A INŠPICIENTKA
ROBERTA DINOVÁ

ASISTENT DIRIGENTKY
BRANKO LADIČ

TEXT SLEDUJÚ
EVA BALÁŽOVÁ,
NATÁLIA MÓZEROVÁ

VEDÚCI TECHNICKEJ PREVÁDZKY
PATRIK PAČES

VEDÚCI STAVBY
MILOŠ GRESCHNER

SVETLÁ
MARTIN RAČKO, LUKÁŠ PECIAR

ZVUK
RADOSLAV ŠČEPKA,
MARTIN KOPUNEC

GARDERÓBA
VERONIKA KOVÁČOVÁ,
EVA MORAVČÍKOVÁ

MASKY
LUCIA MACHÁŇOVÁ

REKVIZITY
DANIELA GODOROVÁ

REALIZÁCIA TITULKOV
IGOR PASEK

Strhujúca operná komédia plná energickej a vtipnej hudby Ľubice Čekovskej, na libreto Laury Olivi podľa komédie Carla Goldoniho, čerpá z možností symbolicky dokorán otvoreného javiskového priestoru. Počas jedného večera táto buffa preletí opernou históriou od Čarovnej flauty po La traviatu: Orfeo, Olympia, Carmen, Violetta a Tamino chcú bezpodmienečne vystúpiť a predviesť sa v tom najlepšom svetle pred impresáriom Dotcomom. Brilantná ukážka toho, aké zábavné i groteskné môže byť hudobné divadlo.

Po sľubnom pozvaní tajomného bohatého muža do novozaloženého operného domu na neznámom mieste sa o miesto v ňom uchádza niekoľko ambiciózných spevákov. Snívajú o sláve a peniazoch. Privíta ich lakomý agent Conte Lasca a všetkých ich umiestni do hotelového apartmánu. Speváci sa búrlivo sťažujú na toto nedôstojné zaobchádzanie, no napriek tomu sa snažia zachovať si potrebný pokoj na konkurz pred impresáriom Dotcomom. Konkurz ich však postaví pred nečakané výzvy...

Terézia Kružliaková, Simeon Esper, Eva Bodorová, Hagen Matzeit, Adriana Kučerová

VYDARENÝ POKUS O SÚČASNÚ OPERNÚ BUFFU

Po odznení éry veľkej diváckej opery začiatkom 20. storočia bolo tvorcom jasné, že ak má operná tvorba prežiť, skladateľov i libretistov čaká nevyhnutný návrat k divákovi. Skladatelia však tiež pochopili, že nie je nutné, aby sa vydali cestou prostoduchých melódií a lacných príbehov. Uvedomili si, že musia reflektovať svoj intelekt, oboznámený so všetkým, čo vývoj opernej hudby do dnešných čias priniesol, ale divadelný hudobný jazyk si zároveň musí všímať, ako reaguje publikum. Nie nadbiehaním, ale preto, že divák má rád operu, ktorá vychádza z primárnych zákonitostí divadla.

Do tejto skupiny skladateľov patrí aj slovenská autorka, rodáčka z Humenného Ľubica Čekovská. Kompozíciu vyštudovala na Vysokej škole múzických umení u Dušana Martinčeka a v štúdiu pokračovala na Royal Academy of Music v Londýne u profesora Paula Pattersona. Absolvovala tiež kompozičné kurzy u Róberta Saxtona, Thomasa Adésa, Arva Pärta a Harrisona Birtwistla. Je členkou umeleckej rady festivalu Pražská jar a domovskou skladateľkou renomovaného nemeckého vydavateľstva Bärenreiter. Je tiež držiteľkou mnohých slovenských i medzinárodných ocenení a viaceré jej diela boli s úspechom uvedené na dôležitých festivaloch súčasnej hudby. V roku 2009 bola jej skladba *Turbulence* vybraná na festival ISCM New Music Days vo Švédsku. V roku 2010/2011 bola rezidenčnou skladateľkou nemeckého Philharmonisches Orchester Altenburg-Gera. Skladateľka je úspešnou autorkou orchestrálnej, komornej, vokálnej, filmovej a scénickej hudby.

Prvou tvorivou skúsenosťou Ľubice Čekovskej s operou bola účasť na kolektívnom diele piatich skladateľov *As Times Go By* v Štátnej opere v Hannoveri v roku 2005. Slovenské národné divadlo si v roku 2009 od skladateľky objednalo jej prvú samostatnú operu *Dorian Gray*, ktorá mala premiéru v roku 2013.

Opera *Dorian Gray* vznikla na anglické libreto kanadskej spisovateľky Kate Pullinger (je známa svojím námetom k filmu *Piano*) na motívy románu Oscara Wilda *Portrét Doriana Graya*. Konzultantom libretistky bol aj významný operný režisér David Pountney. Ľubica Čekovská v diele využila svoju vynikajúcu znalosť kompozičného remesla. Jej koncepcia je postavená na základoch bravúrnej zvládnutej orchestrálnej partitúry, ktorou sa majstrovsky prelínajú

vokálne linky sólistov. Nadviazala tak na svoje skladateľské vzory Benjamina Brittena, Giana Carla Menottiho, ale i Leoša Janáčka a Dmitrija Šostakoviča. Hudba *Doriana Graya* vychádza z overených skladateľských postupov, je moderná, no nevyhýba sa melodike a použitiu tradičných foriem. Jej veľkou devízou je poslucháčska komunikatívnosť.

Úspešná premiéra *Doriana Graya* sa konala 8. novembra 2013 v historickej budove SND a v repertoári divadla ostala až do roku 2015, keď bola súčasťou hostovania Opery SND v pražskom Národnom divadle. Nemeckú premiéru diela pripravuje na apríl 2023 Eduard von Winterstein Theater v meste Annaberg-Buchholz.

Ďalšie operné dielo slovenskej skladateľky vzniklo z iniciatívy festivalu Bregenzer Festspiele, Slovenského národného divadla v Bratislave a nemeckého vydavateľa Bärenreiter Verlag Kassel. Koncept Ľubice Čekovskej sa od začiatku rozvíjal v spolupráci s libretistkou Laurou Olivi, režisérkou Elisabeth Stöppler a dramaturgom festivalu v Bregenzi Olafom Schmittom. Autor predlohy Carlo Goldoni predstavil svoje „divadlo v divadle“ vo viacerých svojich hrách, vždy sa zaujímal o progres komediálneho žánru a jeho postavy už neboli stereotypné ako v commedii dell'arte, ale stávali sa prepracovanými individualitami. V komédii *L'impresario delle Smirne* šesť postáv (päť spevákov a agent) hľadá finančného podporovateľa. Laura Olivi a Ľubica Čekovská preniesli dej do súčasnosti a pridali ešte jednu zásadnú zmenu – ich hrdinovia sa volajú menami svojich úloh: Olympia (Offenbach: *Hoffmannove poviedky*), Violetta (Verdi: *La traviata*), Carmen (Bizet: *Carmen*), Tamino (Mozart: *Čarovná flauta*) a Orfeo (Gluck: *Orfeus a Euridika*). Pochádzajú z piatich klasických oper, z ktorých skladateľka využíva aj hudbu vo forme citátov, fragmentov a ponášok. Partitúra veselo osciluje medzi známym a vlastným hudobným jazykom, skladateľka pracuje s viacerými štylisticky rozvinutými vrstvami, vychádza z najlepších tradícií komickej opery a ostáva verná svojej zásade poslucháčskej zrozumiteľnosti. Spevacké úlohy sú podobne pestré ako hudba, ktorá vychádza z minulosti a následne je podrobená dekonštrukcii s cieľom ukázať za postavami živých ľudí. Tie čoraz viac odkrývajú svoje vnútro a napokon stoja na javisku ľudske odhalené v pravom zmysle slova. Hovorenú postavu impre-

séria Dotcoma charakterizuje robotická, roztrieštená reč sveta moderných technológií.

„Všetci hráme vo svojom živote nejaké úlohy,“ hovorí Ľubica Čekovská, „a je otázka, kto sme a kto sú ľudia, ktorí za nimi stoja. V tejto opere bolo pre mňa zvlášť dôležité, aby sme umožnili postavám vystupovať s ich áriami z operného repertoáru, čeliť im vlastným hudobným jazykom a rozvinúť z jednotlivých archetypov skutočné charaktery. Ako umelci chceme prežiť, a teda hrať svoje úlohy. Táto opera ukazuje, ako sa snažíme vykresliť samých seba v čo najlepšom svetle – speváci v opere sa pokúšajú k tomu zaujať určité postoje. Výzvou pre kompozíciu bolo pracovať s historickými prvkami bez toho, aby bola príliš eklektická. Preto sa od začiatku hrám s hudobným materiálom a rozvíjam z neho rétorické figúry.“

LUBICA ČEKOVSKÁ IMPRESARIO DOTCOM

Opera buffa v štyroch obrazoch
v talianskom jazyku

Libreto Laura Olivi voľne podľa hry
Carla Goldoniho L'Impresario delle Smirne
(Impresário zo Smyrny)

Slovenský preklad talianskeho libreta
vrátane operných árií v iných jazykoch
Michaela Jurovská

Miesto a čas
Taliansko dnes
Dej sa odohráva od poludnia do polnoci

PRVÝ OBRAZ

*Letisková hala pre priletý s barom
a reštauráciou.*

*Carmen, ktorá prišla o hodinu skôr
na stretnutie s Grófom Lascom, je
v kaderníctve Figaro v letiskovej hale,
kaderníkom je štatista.*

*Orfeus vchádza cez posuvné auto-
matické dvere do haly. Obzerá sa
okolo seba, či tu nie je niekto, kto by
ho čakal.*

ORFEUS *rozplýva sa od šťastia*
Či je len život krásny, keď máš robotu!
Gróf Lasca ešte nie je tu, no keď ma
zazrie, roztvorí náručie, rozbehne sa
ku mne a povie mi: Vitaj, Orfeus! Veru,
ty by si bol veľký Siegfried! Tebe dám
hlavnú úlohu!

GRÓF LASCA *trocha odmeraný, pri-
chádza pomalým ľahkým krokom*
Dobrý deň, Orfeus! Bud'te vítaný!
Počkáme na ďalších spevákov a po-
tom pôjdeme všetci spolu do hotela,
kde je ubytovaný magnát Dotcom,
tam bude predspievanie.

ORFEUS Na akých ďalších spevákov?
GRÓF LASCA Olympia, Carmen,
Violetta a Tamino tu budú čo nevidieť.
ORFEUS *rozhorčene*

Myslel som, že ste pozvali iba mňa!
GRÓF LASCA Dotcom chce angažo-
vať spevákov z celej Európy
pre svoju novú opernú sálu, len nedáv-
no ju slávnostne otvorili.

ORFEUS *naštvané*

Keby som to bol vedel, neprišiel by
som!

Pre seba (Nielenže je skúpy, ešte je aj
klamár!)

GRÓF LASCA *ohrne nos a pomaly
zamieri k baru*

V poriadku! Dovidenia!

ORFEUS Nie, počkajte! Dofrasa!

Moment! To je nedorozumenie...

GRÓF LASCA Ale kdeže, je mi to
jasné. Pozvem iného kontratenora.

Pekný deň!

Orfeus spieva áriu Che farò sen-
za Euridice¹ (*Čo si len počnem bez
Eurydiky*) z plných pľúc a s vášnivým
nasadením, kľáčačky a tak dokonale,
akoby ho sprevádzal orchester. Len
čo ho začuje jedna zo štatistiek, vy-
tiahne z kufra ukulele a sprevádza ho.
ORFEUS *Che farò senza Euridice...*

Čo si len počnem bez Eurydiky?!

Kam sa bez svojho pokladu podejem?!
Eurydika! Bože, och! Odpovedz,
som predsa navždy tvoj! Eurydika!

Ach, mne na pomoc neprichádza nič,
nádej mi nesvitá tu na zemi ani na ne-
besách. *Posledné dva verše len pre-
cedí cez zuby*

Čo si len počnem bez Eurydiky?!

Kam sa bez svojho pokladu podejem?!
GRÓF LASCA *Pomalý sa uberá
k baru. Počká, kým Orfeus dospieva
áriu*

Nezabudnuteľný výkon!

1 Ária v taliančine, pozri tal. libreto.
(pozn. prekl.)

Zvrtnie sa a zatlieska, ironicky

Eurydika by už tri razy umrela, neča-
kala by, kedy sa Orfeus obráti a pozrie
na ňu!

ORFEUS Telo je pominuteľné, iba
duša trvá. Moja duša je môj spev.
*Olympia, elegantná a bezchybné
upravená, sebaistá a chladná, vy-
chádza z posuvných automatických
dvier.*

GRÓF LASCA *Beží jej oproti s roztvo-
reným náručím*

Najdrahšia, najkrajšia, najväčšia!

Olympia! Bud'te vítaná!

OLYMPIA Vďaka, pán gróf! Je mi cťou,
že vám môžem byť k službám.

GRÓF LASCA Je mi cťou, že ste prijali
moje pozvanie!

ORFEUS *očarene a vzrušene*

Dobrý deň, ja som Olympia! Veľmi ma
teší, že sa zase vidíme!

OLYMPIA *Tvári sa, že ho nepozná,
podáva mu ruku*

Teší ma, Olympia!

ORFEUS *pre seba*

(Je to najkrajšia speváčka, akú som
kedy poznal, ale príšerne vypočítavá!)

Teší ma, Orfeus!

GRÓF LASCA Tak poznáte sa
alebo nie?

ORFEUS *v pomykove*

OLYMPIA *nanajvýš chladne*

Z videnia...

*Violetta s Taminom vychádzajú z po-
suvných automatických dvier.*

VIOLETTA To je čudné! Nikto nás
nečaká!

TAMINO Tvárme sa, že sa nepoznáme.
VIOLETTA Prečo?
TAMINO Dotcom nás spolu nikdy neangažuje.
VIOLETTA Ale prečo? Gróf Lasca nás pozval obidvoch!
TAMINO Ver mi, lepšie urobíme, keď nás angažuje každého zvlášť. Radšej sa tvárme, že nie sme pár.
VIOLETTA Jaj, rozumiem! Najprv chceš vidieť, aké ďalšie krásne speváčky sú pozvané. Vidieť, či sú ochotné.
TAMINO Ochotné? V akom zmysle?
VIOLETTA Nerob sa sprostý!
TAMINO Tvoja žiarlivosť nepozná medze.
VIOLETTA Večne hľadáš tú pravú ženu svojho života, a nechceš premeškať žiadnu príležitosť.
TAMINO Ale... to vôbec tak nie je!
VIOLETTA *celá bez seba*
Pre mňa najdôležitejšou hodnotou v živote je pravda!
TAMINO To je vec názoru.
VIOLETTA Tak túžim, aby si bol úprimný!
TAMINO Prestaň ma láskavo podozrievať!
VIOLETTA Hľadáš inú ženu a máš veľmi presnú predstavu o tom, aká by mala byť!
TAMINO *ironicky, ale aj napaprčene*
To som teda zvedavý, aká je žena mojich snov!

VIOLETTA Taká, čo sa drží zásady *carpe diem*.²
TAMINO Ráč mi to vysvetliť.
Violetta spustí na plné hrdlo svoju áriu, sprevádzaná huslístkou z orchestra.
VIOLETTA *Gioir! Gioir! Sempre libera degg'io!*³
Žiť si a užívať!
Ja voľnosť musím mať!
Šantiť a vystrájať v jednom kuse!
Nech žitie v samopaši radostne plynie!
Nasledujúce štyri verše takmer parlando, približujúc sa k hovorenej reči (Sprechgesang)
Či brieždi sa, či zmráka, ja zabávam sa vždy k novým pôžitkom myslou obraciam sa.
TAMINO Stop!
TAMINO Si strašne teatrálna!
Ja som so sebou uzmierení.
Ironicky Podľa mňa ty máš jediný problém, a to so svojou identitou.
VIOLETTA Hnusný grobian!
Vždy sa zo všetkého vyšmykneš!
Gróf Lasca s Olympiou a Orfeom ich udívane pozorujú. Violetta s Taminom si všimnú, že už nie sú sami, a upadnú do strašných rozpakov.

2 Lat., využi deň, resp. užívaj život.
(pozn. prekl.)

3 Ária v taliančine, pozri tal. libreto.
(pozn. prekl.)

GRÓF LASCA Hm... prepáčte, že vás ruším, som Lasca, divadelný agent poverený Dotcomom, aby...
Nikto ma neinformoval, že ste pár.
Podráždene Pekné prekvapenie!
VIOLETTA, TAMINO Poznáme sa len krátko... a... všetkým nám môže niečo prerásť cez hlavu...
OLYMPIA Och, pán gróf, chápem vás...! Prijat dvojicu je vždy veľké riziko!
VIOLETTA Čo sa do toho miešaš?
Carmen vychádza z kaderníctva a približuje sa k hlúčkiku, pričom sa pokúša zatajiť hnev a zlú náladu.
CARMEN Och, pán gróf, odpusťte!
Veľmi meškám?
GRÓF LASCA Nie, žiadne strachy!
A ktože vám spravil takúto frizúru?
CARMEN *pre seba*
(Dofrasa! Už aj idem späť k Figarovi a toho šialeného kaderníka utopím v mise na umývanie vlasov!)
OLYMPIA Dúfam, že ste neboli v kaderníckom salóne tu na letisku?
VIOLETTA Tam by som nevkrčila ani pod hrozbou násilia!
CARMEN Bola som u Figara, toho nového vychyteného kaderníka!
Iste ste o ňom už počuli.
ORFEUS *naštvané, nesledoval celý rozhovor*
Čože? Musíme čakať na Figara? Ved' aj ja som Figaro! Ak príde ešte aj Figaro, tak odchá...
GRÓF LASCA *so smiechom*
Len si choďte, choď si, Orfeus!

Fajn! Tuším sme už všetci!
Nestrácajme drahocenný čas.
Fajn! Ideme!

DRUHÝ OBRAZ

Apartmán v Hoteli Grand pozostávajúci zo štyroch oddelených priestorov: spálňa, malá obývačka, kúpeľňa a balkón.

GRÓF LASCA Tak tu máte váš apartmán, môžete sa tu rozcvičovať. Ako sa vám pozdáva?
Na cenu som nehľadel!
VIOLETTA Nie je veľmi veľký, ale mne vyhovuje. Som spokojná.
CARMEN Mne by vyhovoval jeden apartmán na tom istom poschodí. A obed nech mi donesú do izby!
Ísť teraz hľadať dobrú reštauráciu je stresujúce!
GRÓF LASCA Prepáčte, dámy a páni, ale hádam sa nebudete dožadovať osobitnej izby pre každého!
Apartmán je pre vás piatich, teda pre všetkých, môžete chodiť na striedačku do spálne, do obývačky, do kúpeľne a kto chce, aj na balkón, a tam si zahrievať hlas, *warm up*.
Uštipačne Stačí sa trochu zorganizovať.
ORFEUS Stačí sa trochu zorganizovať? Čo si myslíte, s kým máte do činenia?

OLYMPIA Orfeus, prestaň zabídať do pána grófa. Ved' on sa nám usiluje poskytnúť maximum. Mohol by si sa ho však zdvorilo opýtať, či by sa nedalo mať jeden apartmán pre ženy a jeden pre mužov.

VIOLETTA Ja sa nemienim deliť o izbu s takými rozpínavými speváčkami, ako sú tieto dve! Ved' sa ani nepoznáme!

TAMINO Ja sa nemienim deliť o izbu s niekým, kto je hysterický a depresívny!

CARMEN Pán gróf, ráčte prijať nejaké rozhodnutie!

GRÓF LASCA Dotcom ma požiadal, aby boli výdavky čo najmenšie.

VIOLETTA Aha, rozumiem! Dotcom je chudobný magnát!

OLYMPIA Áha, aké duchaplné! Stačilo! Nestrácajme čas!

Do predspevovania nám ostávajú len štyri hodiny, ubytujeme sa tu...

VIOLETTA, ORFEUS *sklúčene* Musíme sa zmieriť s osudom.

GRÓF LASCA Moment! Tí darebáci ešte nepriniesli keyboard!

Do apartmánu prichádza s malou prenosnou klávesnicou a so stojanom predavač z obchodu s klavírmi, kde si Gróf Lasca keyboard prenajal. Rozloží stojan a pomaly naň kladie klávesnicu. Je zvedavý, čo sa bude diať v apartmáne.

TAMINO, VIOLETTA, ORFEUS, CARMEN *s úžasom pozerajú na keyboard, vzápätí na Grófa Lasca. Keyboard?*

GRÓF LASCA *tečú mu nervy* Samozrejme! Kde by sa vám tu zmes-til klavír?

OLYMPIA *ako vždy chce podporiť Grófa Lasca*

Nevidíte, že izba je maličká?

Olympia je v šoku a vystrašená Grófovou hrozbou zmeravie ako bá-bika, vojde do postavy zo svojej árie, ktorú naplno spustí.

Len čo to začuje predavač z obchodu s klavírmi, ihneď s nadšením sprevádza Olympiu na keyboarde.

OLYMPIA

Les oiseaux dans la charmille...⁴

V hrabine vtáčatá,

na nebi zornička,
o láske dievčine všetko hovorí!

Urobí dlhú pauzu, aby vybičovala pozornosť

Hľa, pieseň lahodná!

Pri poslednom verši zámerne spomalí

Pieseň Olympiina!

Všetko, čo nôti a hlaholí

i vzdychá, jej srdce dojíma,

láskou rozochvené.

Hľa, pieseň lúbezná!

Pieseň Olympiina! Ach!

Len čo dospieva, predstiera mdloby a klesne na zem.

Carmen, Orfeus, Violetta, Tamino a Gróf Lasca na seba zdesene pozerajú

4 Ária vo francúzštine, pozri tal. libreto. (pozn. prekl.)

Gróf Lasca, Carmen, Orfeus, Violetta, Tamino *naraz kričia*

Lekára! Lekára! Lekára!

Ale nikto sa ani nepohne a nepodujme sa zavolať lekára.

GRÓF LASCA *Pomaly sa spamätáva zo šoku a zlostne vrieska*

Dofrasa!

GRÓF LASCA *Skloní sa k Olympii a dáva jej dýchanie z úst do úst*

Olympia drahá, milá... no tak, preberte sa, drahá, všetko bude v poriadku!

Pozrite na mňa, otvorte oči, prosím, prosím.

Trasie ňou a falošne sa na ňu usmieva.

OLYMPIA *Otvorí pomaly oči, a keď sa ubezpečí...*

Och, čo sa stalo? Kde to som?

Ach, pán gróf Lasca, ten váš zázračný upokojujúci úsmev ma preberá k životu!

GRÓF LASCA Fajn, tak sa uvelebite v tomto veľkom peknom apartmáne a relaxujte, ja si po vás prídem predtým, ako sa začne predspevanie. Nech sa vám darí!

Rýchlo odchádza z apartmánu.

CARMEN, OLYMPIA, VIOLETTA, ORFEUS, TAMINO Počkajte, pán gróf! Ešte sa chceme na niečo spýtať! Kedy, ako, prečo, čo vlastne...

TAMINO Si si taká istá, že nás angažuje?

VIOLETTA Bud'spolu, alebo nič.

Čestné slovo, sľubuješ?

TAMINO Aké čestné slovo, ja predsa nerozhodujem o tom, koho angažujú!. O tom rozhodne Dotcom podľa toho, čo sa mu bude zdať správne!

VIOLETTA No vidíš, mám pravdu, už cúvaš! Urobíš všetko, len aby nás spolu neangažovali! Priznaj sa, ak si chlap!

TAMINO Som chlap a nechce sa mi už ďalej počúvať tieto pičoviny!⁵

Vyjde zo spálne a zamkne ju aj s Violettu vnútri, ktorá búcha na dvere a zúrivo jačí.

TAMINO Okej, len si tam trč a zavri zobák! Juj, konečne som sám!

Tamino sa ocitne v malej obývačke, kde pred veľkým zrkadlom sedí Carmen a robí si mejkap. Vyzerá teraz úchvatne a je skvele oblečená. Jej podoba sa odráža v zrkadle a Tamino na ňu očarene hľadá, akoby ju videl prvý raz, akoby ho zasiahol blesk, vzápätí zavolá predavača z predajne a požičovne klavírov, ktorý sa tu ešte motá, naznačí mu, nech ho sprevádza na keyboarde, a naplno spustí.

TAMINO *Dies Bildnis ist bezaubernd schön...⁶*

Podoba skvostná, čarovná, nič také oko ešte nevidelo! Cítim, ako mi obraz božský napĺňa srdce neznámym pohnutím. Čosi, čo pomenovať neviem,

5 Tu i ďalej tal. fregnacce, z tal. la fregna, vulg. piča. (pozn. prekl.)

6 Ária v nemčine, pozri tal. libreto. (pozn. prekl.)

čo vo mne však sťa oheň blčí!
Žeby to láska vo mne vzplanula?
Hej, hej, len láska to môže byť!
Och, keby som ju tak vedel nájsť!
Och, keby tak predo mnou už stála!
Hned' by som si ju – vrúcne a čisto –
čo by som? Hned' by som si ju s nad-
šením privinul na rozpalenú hrud',
už naveky bola by moja!
*Carmen ďalej sedí a začína spievať
svoju áriu, potom vstane a pomaly
ide k Taminovi a spieva svoju áriu na-
plno v sprievode keyboardu. Violetta
ďalej trieska na dvere a volá Tamina.*
CARMEN
L' amour est un oiseau rebelle...⁷
Láska je vtáča spurná,
nik si ho veru neskrotí,
darmo ho k sebe vábiš, voláš,
ak sa mu hodí, odmietne ťa,
hrozba či prosba, nič naň neplatí!
Jeden chlap výrečný je, druhý
mlčanlivý,
ja toho druhého radšej mám,
on slovka nepovie, no páči sa mi!
Láska, láska!
Láska je nezbedné cigánča,
čo zákon je, nevie, nepozná!
Ak ty ma nelúbiš, ja ľúbim ťa,
ak ľúbim ťa, pozor daj si na seba!
Vtáča, čo prekvapil si vari,
zatrepe krídlami a v mihu je preč!
Láska je ďaleko, no čakať sa vždy dá,
a už na ňu nečakáš... je predsa tu...

⁷ Ária vo francúzštine, pozri tal. libreto.
(pozn. prekl.)

všade navôkol, len rýchlo, rýchlo,
príde a odíde a zas je späť... v hrsti ju
máš, veríš, no tebe vyhne sa, veríš, že
si sa jej vyhol, no v hrsti drží ťa!
Láska, láska!
Láska je nezbedné cigánča,
čo zákon je, nevie, nepozná!
Ak ty ma nelúbiš, ja ľúbim ťa,
ak ľúbim ťa, pozor si daj na seba!
TAMINO *kláčiačky*
Si žena, akú som vždy hľadal!
*Carmen sa naňho melancholicky za-
hľadí a začne s hlasovými cvičenia-
mi, popritom konzumuje surové vaj-
ce a červené víno, ktoré jej doniesol
čaišník.*
TAMINO *s očami plnými slz*
Odpovedz, prosím ťa! Nemuč ma!
CARMEN Myslím, že som ti odpove-
dala primerane!
TAMINO *zúfalo*
Prečo chceš zmariť všetky nádeje?
CARMEN *Výhražne ukáže na dvere
do spálne*
Otvor láskavo dvere a pusti sem tú
tarantulu!
*Tamina to rozhorčí, no odomkne dve-
re vedúce do spálne a zaborí sa do
kresla. Violetta nanajvýš pokojne vy-
jde zo spálne, akoby sa nič nestalo,
sadne si pred zrkadlo a pomaličky
sa čeeše.*
VIOLETTA *pokojne a nanajvýš
chladne*
Pre mňa najdôležitejšou hodnotou
v živote je môj hlas. Ak som ho tvo-
jou vinou stratila a nepodarí sa mi

na predspievaní u Dotcoma vydať zo
seba maximum, zaplatíš mi za to živo-
tom! Tým si bud' istý, drahý Tamino!
TAMINO *zmorene*
Zúfalo potrebujem ticho!
ORFEUS *Pokúša sa zmeniť tému*
Ktovie, čo za typ je ten veľký magnát
Dotcom a odkiaľ vlastne pochádza...
Plný nádeje v budúcnosť.
Iste to bude vznešený pán, ktorý sa
vyzná v umení, v hudbe...
Tá krajina, odkiaľ pochádza... ale naj-
mä to jeho divadlo je iste veľmi boha-
té, tam bude práca zabezpečená po
celý rok! Už nebudem musieť podstu-
povať všetky tie idiotské predspieva-
nia a vláčiť sa z mesta do mesta po
penziónoch a spávať niekedy v tma-
vých dierach!
VIOLETTA *nadšene*
Už sa vidím v tom jeho veľkom divadle
skoro ako milánska La Scala, ako po-
vedal gróf Lasca, vidím sa, ako spie-
vam všetky hlavné úlohy, Konstanzu,
Donnu Annu, Marguerite, Gildu,
a pravdaže, Mimi... pred nadšeným
obecenstvom, ktoré ma zasýpa na ja-
visku kopami červených ruží...
OLYMPIA *popudene*
Gróf Lasca mi sľúbil, že Dotcom dá
MNE všetky hlavné sopránové úlo-
hy... ako napríklad... Zerbinettu,
Blondchen, Kráľovnú noci, ale tiež
Izoldu a tiež roly pre dramatický
soprán, Brunhildu, Elektru, a keby
bolo treba, aj mezzosopránové party...
CARMEN *naštvané*

Sklapni! Myslela som, že ty sa akurát
tak zmôžeš, a aj to zle, na áriu bábiky,
ktorej treba večne vymieňať batérie!
ORFEUS
Pre seba (Klamem a klamem vedome!)
Mne zasa gróf Lasca nadškrtoľ, že
mám začať študovať part Siegfrieda.
Dotcom bezpodmienečne chce, aby
sa jeho divadlo slávnostne otvorilo
predstavením niektorej Wagnerovej
opery.
TAMINO Nikdy by som nepripravil po-
dobný osud Eurydike. Bolo by to prí-
šerné! A ak mám byť úprimný... ani
chúdatku Brunhilde!
VIOLETTA Stop!
OLYMPIA Ako sa chceme predsta-
viť Dotcomovi, aký obraz mu o sebe
chceme poskytnúť, aký je náš pohľad
na život, naše motivácie, naše túžby
čo do budúcnosti.
CARMEN, ORFEUS, TAMINO,
VIOLETTA Okej, skúsme to!
TAMINO *vážne*
Guten Tag, Herr Dotcom! Ja som
Tamino. Bol by som nesmierne šťast-
ný, keby som mohol žiť vo vašej kra-
jine a keby ste ma prijali do vášho
veľkolepého divadla. Som lojálny
a seriózny a vždy dodržím slovo. Som
tenor vychýrený v medzinárodnom...
no, vlastne, v národnom meradle.
Nespievam veľké hrdinské roly, som
len *the favourite son in law*⁸, vzorová

⁸ Angl., obľúbený zať. (Možno tiež miláčik
šťasteny?) (pozn. prekl.)

ukážka, ale som presvedčený, že môj hlas sa vám fakt zapáči a že by som mohol byť solídny a solídny prí-nosom pre váš ansámbel.

OLYMPIA *mu posunkom naznačí, že čas, čo mal k dispozícii, vypršal*
Ďalší, prosím! Hlavu hore, Carmen, do toho!

CARMEN *nenútene Bon jour, Monsieur Dotcom! Tout-le-monde connaît vous!*⁹ Ja som Carmen, mezzosoprán. Nenávidím konkurzy! Keď som nútená spievať pred dirigentom alebo režisérom, alebo agentom z agentúry, narobím milión chýb. Odpusťte, ak sa mi nepodarí vydať zo seba maximum. Radšej by som vás pozvala na nejaké moje predstavenie a po predstavení na pohárik, bez stre-su. Potom by ste zistili, s akou spe-váčkou, s akou ženou máte do činenia.

OLYMPIA Ďalší!

ORFEUS *spupne*

Hej, Dotcom! Som si istý, že ma poznáte a nabetón ste čítali všetky re-cenzie na moje predstavenia za po-sledných desať rokov! Som rád, že som sa s vami zoznámil a že si vypo-čujem, aké návrhy dávate spevákov-i môjho formátu. Gróf Lasca vás iste informoval, že nie som iba tenor, ale aj kontratenor, čo je v súčasnej oper-nej brandži zriedkavosť. Aby som bol

9 Fr., druhá veta skomolená, slov. preklad: Dobrý deň, pán Dotcom! Každé poznať vás! (pozn. prekl.)

stručný, ja môžem spievať tak úlohu Orfea, ako Siegfrieda.

OLYMPIA Chýba už len Violetta.

VIOLETTA *celá žiari*

Vitajte v Európe, Signor Dotcom! Som Violetta, sopranistka s bohatými skúsenosťami. Spievala som v naj-významnejších operných domoch v Európe. Našťastie som *single*¹⁰ a môžem hocikedy opustiť tento malý, škaredý, uzavretý, znečistený, stude-ný, nehostinný, zanedbaný, preľud-nený, dusný a vlhký kontinent! Nech je požehnaný deň, keď budem môcť spievať v divadle vo vašej veľkej, nád-hernej, prívetivej, modernej, kozmopo-litnej, prudko sa rozvíjajúcej, demo-kratrickej, otvorenej, pohostinnej, sr-dečnej a štedrej krajine!

Zazvoní telefón, Olympia zdvihne

slúchadlo.

OLYMPIA Áno, výborne!

Spevákom

Predspievanie pre Dotcoma sa začne o desať minút v hotelovej hale.

TRETÍ OBRAZ

Hotelová hala v Hoteli Grand. Klavír, bar a stolíky. Hoteloví hostia (štatisti) sedia pri barovom pulte a za stolíkmi.

10 Angl., slobodná, bez záväzkov.

(pozn. prekl.)

GRÓF LASCA *Veľmi nervózny, po-behuje po hotelovej hale sem a tam a ustarostene ráta*

Päť... desať... dvadsať...

tridsať... tridsaťšesť... štyridsaťtri... eur, ale nie... oveľa viac!

Ak budem ďalej takto utrácať a míňať vo veľkom, skrachujem!

Dotcom mi doteraz nedal ani cent a pritom sa stále chvasce!

To je zúfalé! Speváci, ktorých som po-zval, sú naozajstní, nefalšovaní extrémisti, revolucionári, buriči, podvrtné živly! Che Guevara v porovnaní s nimi bol obyčajný sraľo! Nenávidím ich!

Na kiego frasa som prijal tento džob? *Elegantný podnikateľ*! Dotcom *prichádza s laptopom v ruke, pohrúžený do písania mailu pri chôdzi. Sadá si za stolík a ani si nevšimne, že je tu gróf Lasca a ďalší hoteloví hostia, a fajčí elektronickú cigaretu.*

GRÓF LASCA *Usiluje sa byť pokojný a nenútený, chce pôsobiť sebaistým dojmom*

Dobrý deň, pán Dotcom!

Dotcom mu posunkom naznačí, aby mu dal pokoj a vypadol.

GRÓF LASCA *naštvane a nahlas*
Sú tu speváci, prišli na predspievanie. *Hoteloví hostia si obidvoch zvedavo obzerajú.*

DOTCOM, *roztržito*

Byt tu veľká ľudská akvária?¹¹
Gróf Lasca naňho vypleští oči.

DOTCOM *netrpezlivo*

Ja povedať ščera, keď byt skúška predpávaš, musíš mať veľká akvária, alebo ty hluchý?

GRÓF LASCA Hm... Objednal som ľudské akvárium, áno... ale dopraviť ho je... byť... dosť komplikované. *Dotcom zavolá mobilom riaditeľa hotela a poodíde od grófa Lasca, ktorému sa nedarí zachytiť, o čom sa tí dvaja telefonicky zhovárajú.*

DOTCOM *navýsosť spokojný*

Ľudská akvária tu byť za hodina!

GRÓF LASCA *neisto*

Speváci sú tu. Chcete sa zísť so všetkými naraz alebo radšej po jednom?

DOTCOM Račej po jeden, sám.

GRÓF LASCA *ustarostene*

Ako prvého tu máme Orfea.

ORFEUS *vzrušene*

Služobník, excelencia!

DOTCOM Byť mužský, ženský?

ORFEUS *urazene*

Byť mužský, excelencia!

Vojde Carmen, ktorej sa nechce čakať, kedy na ňu príde rad, je veľmi nervózna. Gróf Lasca, ktorý sa obáva Orfeovej prudkej reakcie, jej kývne, nech podíde bližšie a predstaví sa Dotcomovi.

11 Tu i ďalej Dotcomove repliky v skomolenej taliančine, čomu zodpovedá ich slov. preklad. (pozn. prekl.)

CARMEN *Bon jour, Monsieur Dotcom! Tout-le-monde connaît vous!* Som Carmen, mezzosoprán. Nenávidím konkurzy...

DOTCOM *sucho*

Jaká zlá pôsob, nie páčim ho! Ty nie návidet predpéváš konkurz, tak ic dočerta! Ja scet operný peváčka avangardistik!

S polútovaním na ňu pozrie, povie čosi do mobilu a sadne si k baru na vysokú stoličku.

CARMEN, ORFEUS *nasrdene*

Čo si vôbec o sebe myslí?

Podme preč! Ostatným povieme, že ostať tu je škandál a hanba!

Zvrtnú sa a odchádzajú. Gróf Lasca beží za Dotcomom a nasilu ho ťahá k spevákom. V hotelových hosťoch rastie zvedavosť.

GRÓF LASCA Toto je Violetta

a Tamino, pán Dotcom. Nevieť nájsť Olympiu, iste je niekde tu.

Violetta a Tamino, ktorí sa počas čakania do seba zúrivo pustili, prichádzajú celkom nepričtetní a ďalej sa vadia. Gróf Lasca chce zasiahnúť, ale Dotcom mu naznačí, aby ich nechal tak.

VIOLETTA Čo ty vieš o mojom hlase! Si obyčajný analfabet! Keby som nebola dramatický soprán, nikdy by som nemohla spievať *Sempre libera!*

TAMINO Ale tvojmu hlasu chýba

vrúcne zafarbenie a nie je ani pevne posadený!

VIOLETTA Ale všetci dirigenti, s ktorými som pracovala, povedali, že virtuózne spievam všetky roly pre lyrický soprán, nehovoriac už o dramatickom sopráne!

TAMINO Verdi sa obracia v hrobe, keď ťa počuje!

VIOLETTA A čo ten neborák Mozart, keby ťa tak počul spievať *Dies Bildnis ist bezaubernd schön*, tú tvoju

Podobu skvostnú, čarovnú, vopchal by ti do krku celú partitúru *Čarovnej flauty*, len aby umlčal ten tvoj neduživý

TENORČEK! Povedal by ti, že je taký čarovný, až sa z toho všetkým slietkam, čo za tebou behajú, dvíha žalúdok! Kot... ko...dák...

TAMINO Si stará vytahaná verdiovská fusakľa, žiadny lyricko-dramatický soprán!

Violetta sa naňho vrhne a škrťí ho,

Gróf Lasca hodlá zasiahnúť, ale Dotcom, ktorý sa schuti zabáva, mu v tom zabráni. Prizerajúci hostia sú čoraz zvedavejší.

OLYMPIA *ironicky*

Ste úžasní! Úžasní, fakt! Skvelá scéna! Naskúšali ste si ju predchvíľou v toalete?

Vykročí k Dotcomovi a podáva mu so šarmom jemnú a studenú bábikovskú rúčku. Violetta s Taminom vykročia k Olympii s nožom v ruke. Gróf Lasca ich zastaví a vezme im nôž.

OLYMPIA *klame*

Úctivé pozdravenie, pán Dotcom! Som Olympia, ráčite vedieť, gróf Lasca mi

povedal, že si spomedzi nás budete vyberať najvhodnejších spevákov do súboru a vybraní umelci budú musieť súhlasiť, že budú pre vás na blind pracovať. Tento nápad ma nesmierne fascinuje! Som za, páči sa mi váš absolútny spôsob uvažovania a ubezpečujem vás, že máte moju podporu. Mňa nezaujímajú hlavné úlohy, túžim byť len členkou vášho súboru, ani nemusím vedieť, čo budem spievať! A som šťastná, že sa dostanem do vašej krajiny, ani nemusím vedieť, kde to je!

DOTCOM Kolko pýtať gáza?

OLYMPIA O tom rozhodnete vy, keď si ma vypočujete.

GRÓF LASCA Olympia je jedna z mojich obľúbených umelkýň, skromná osoba, ako ste si ráčili všimnúť, ale mohla by spievať všetky sopránové aj mezzosopránové party vo vašom chýrnom divadle.

Carmen s Violettou nenávisťne pozerú na Grófa Lasca.

DOTCOM Na bravúra mne nie záležat! Byť ona peváčka avangardistik?

GRÓF LASCA Ona má hlas vysoko avangardistik a performativistik! Okrem toho je to žena, do ktorej sa zalúbia všetci muži v hľadisku!

DOTCOM *usmeje sa*

Ak byt výborný peváčka a pekný ženský, zalúbiť do jej každá chlap...

Začervená sa

Ja téš sa zalúbit...

Violetta, Carmen, Orfeus a Tamino sa k trojici elegantne a zároveň výhrazne približia.

VIOLETTA, CARMEN, ORFEUS,

TAMINO Veľmi by sme boli radi, keby sa konečne začalo s predspevaním. Vďaka!

OLYMPIA Smiem vám dať poslednú otázku, pán Dotcom?

DOTCOM Smiet, iste!

OLYMPIA Prečo chcete, aby sa predspevanie konalo tu v hotelovej hale?

DOTCOM *nahnevane*

To byt inteligentný otázka?

GRÓF LASCA Dofrasa! Ved' uvidíte! Stop otázkam!

DOTCOM Mój túžba veľký je počúvať šecky árie spolu.

CARMEN, OLYMPIA, VIOLETTA, ORFEUS, TAMINO Máme spievať všetky árie spolu?

DOTCOM Áno, prosím pekný.

Kakofonistika!

GRÓF LASCA *diktátorsky*

Do toho, decká! Postavte sa do radu pekne vedľa seba a všetky árie spievajte naraz! Musíte vytvoriť... kakofóniu! Toto je súčasné umenie na najvyššej úrovni, pochopili ste už konečne, s kým máte do činenia? Ideme, diletanti!

Speváci sa vystrašene stavajú jeden vedľa druhého a svoje árie spievajú súčasne v pôvodnom jazyku, v ktorom bola príslušná opera napísaná.

ORFEUS, OLYMPIA, VIOLETTA, TAMINO, CARMEN *Všetci spo-*

lu. *Árie sa prekrývajú. (Práca so skladateľkou.)*
Che farò senza Euridice
(Čo si len počnem bez Eurydiky)
Les oiseaux dans la charmille
(V hrabine vtáčatá)
Sempre libera (Ja voľnosť musím mať)
Dies Bildnis ist bezaubernd schön
(Podoba skvostná, čarovná)
L'amour est un oiseau rebelle
(Láska je vtáča spurné)
DOTCOM Okej, dobrý! Mne páčiť! Moji agent ist pozerat šecky výstava umenia. Európa, Benátka, Niemacka. Gróf Lasca povedať, čo robit teraz.
GRÓF LASCA Teraz musíte bez pohybu vydržať v tejto polohe. Náhle sa dovalí gigantická vlna a zaleje vás a zrazí na zem. Potom vojdete do ľudského akvária a zadržavajúc dych budete všetci spolu znova spievať svoje árie ako predtým. To je nová avantgardná opera podľa Dotcoma. Ak sa vám podarí spievať pod vodou, všetkých vás angažuje!
CARMEN, OLYMPIA, VIOLETTA, ORFEUS, TAMINO *ohromene* spievať pod vodou???
GRÓF LASCA Pod vodou, budete mať aj mikrofóny prichystané špeciálne na toto predspievanie.
CARMEN, OLYMPIA, VIOLETTA, ORFEUS, TAMINO *vydesene*
Veď sa utopíme!!!
GRÓF LASCA Kdeže, žiadne strachy! Pomyslite na Odysea, ako tri dni plával na ostrov Fajákov!

Speváci sú čoraz skeptickejší
Okrem toho, ty Odyseus by si mohol byť pod vodou veľkolepým Siegfriedom a Carmen v mokrých šatách najsexi speváčka v divadle...
VIOLETTA *naštvané*
Ja neviem plávať a okrem toho sa bojím, že príšerne prechladnem a nebudem môcť spievať celé mesiace!
GRÓF LASCA Nie, v Dotcomovom ľudskom akváriu nikdy nikto neochorie! Musíte vystrčiť hlavu z vody, zhlboka sa nadýchnuť a potom zadržavajúc dych znova sa ponoriť a spievať! Dá sa to! Opery pod vodou sú tiež osožné pri záchrane veľrýb a nesmierne prosievajú emocionálnej rovnováhe ľudí.
Okrem toho Dotcomovi agenti ubezpečujú, že toto je „avantgardná opera posledného razenia“!
CARMEN, OLYMPIA, VIOLETTA, ORFEUS, TAMINO *naštvané*
Nie! Ešte to! Nikdy! Nepôjdeme do žiadneho akvária!
GRÓF LASCA *reve fialovočervený od jedu veliteľským tónom*
Prestaňte pičovať a urobte, čo som vám povedal, doparoma!
Ináč si v budúcnosti nepípnete ani doma v krčme za rohom!
Technici prinášajú na javisko ľudské akvárium naplnené vodou, vnútri sú mikrofóny a zvonka závesné schodíky. Piatí speváci ďalej stoja jeden vedľa druhého obrátení tvárou k obecenstvu. Vtom ich zvalí na dlážku silný prúd vody striekajúci zbo-

ku z obrovskej hasičskej striekačky. Pozviechajú sa zo zeme a idú k ľudskému akváriu, vystupujú po schodíkoch a vchádzajú dnu.
GRÓF LASCA *hystericky tleska*
Bravissimi! Super, len tak ďalej! A teraz sa vynorte a spievajte všetci spolu svoje árie ako pred chvíľou, súčasne, predveďte nám, čo je to krásna kakofónia... *Pozrie na Dotcoma...*
Kakofoniastika!
Päťica spevákov huhne pod vodou, potom vystrčia hlavu a nadýchnu sa, vrátia sa pod vodu a ďalej huhňajú tak silno, ako vládzu. Dotcom, Gróf Lasca a hoteloví hostia sú nadšení a búrlivo tleskajú.
Počas potlesku dá Dotcom technikom znamenie, aby odniesli ľudské akvárium aj so spevákmi, čo sú v ňom.
DOTCOM Ja byt spokojná. Bravo, gróf, vy byt velice dobrá!

ŠTVRTÝ OBRAZ

—————
Letisko, hala na odbavovanie cestujúcich, check-in. Carmen, Olympia, Violetta, Orfeus a Tamino, každý s dvomi-tromi kuframi, čakajú na Dotcoma a Grófa Lasca, aby sadli na lietadlo a spolu odleteli do Neznámej krajiny.

CARMEN, OLYMPIA, VIOLETTA, ORFEUS, TAMINO *Plní nervozity, ich odpovede sa v kvintete prekrývajú*
Angažoval nás všetkých, ale aké bude to divadlo? Kto bude mať na starosti kasting? Komu z nás dajú hlavnú úlohu? Komu vedľajšiu? Naozaj budeme mať taký vysoký plat? Čo myslí Dotcom pod tou operou *avantgardistík*? Čo rozumie pod tým hlasom *performativistík*? V akých operách budeme spievať? Budeme musieť stále spievať pod vodou? Bude nám stále hroziť, že sa utopíme? Alebo to bola len skúška ohňom? Akí tam budú dirigenti? A publikum? Do akej krajiny vlastne ideme? Bude naozaj taká pohostinná, ako tvrdí Lasca? Naozaj sa tam pre nás začne nový život?
Nadšene, crescendo
Ale hej! Určite to bude veľká, nádherná, prívetivá, moderná, kozmopolitná, prudko sa rozvíjajúca, demokratická, otvorená, pohostinná, srdečná a štedrá krajina! Divadlo bude hotový klenot! Budeme mať závažné platy! Všetci budeme dostávať len hlavné úlohy! Budeme spievať v moderných aj klasických operách! Dirigovať budú medzinárodne uznávaní dirigenti!
Budeme šťastní, že spievame pod vodou, ale nie každý deň, rozumie sa!
Obecenstvo nám bude odušu tleskať a bude vo vytržení! Dotcom každému daruje parádny byt s terasou a výhľadom na more! Lebo v tej krajine určite bude more!

Gróf Lasca, ktorý už chvíľu obďaleč počúva, zaodďáha aj si odkašle a viac ráz sa pokúsi prerušiť toto optimistické crescendo, no bezúspešne, lebo speváci sú ako v tranze, pozitívne upriamení na budúcnosť.

GRÓF LASCA Teší ma, že vidím našu utešenú kompániu pripravenú, svornú a horiacu nadšením. Pán impresáριο Dotcom všetkých pozdravuje a všetkým sa hlboko klania. Veľa rozmýšľal a lámal si hlavu, ale nakoniec sa rozhodol, že sa vráti domov do vlasti bez vás, a už aj odišiel.

CARMEN, OLYMPIA, VIOLETTA, ORFEUS, TAMINO *nahnevane*

Toto máme počúvať? Čo sa stalo?

Prečo zmenil názor? Impresáριο

Dotcom, šľak aby ho trafil!

Takto nás nechať v štichu, a to sme sa kvôli nemu skoro utopili!

Podvodník jeden! Pod'me preč!

GRÓF LASCA Moment, prosím! Ako odškodné vám Dotcom prenajal tuto

v meste malú opernú sálu, skutočný drahokam, aj s rozpočtom na päť rokov a s orchestrom, aby ste mali možnosť robiť inscenácie s dirigentmi a režisérmi, ktorých sami navrhnete. Za podmienky, že budete tvoriť naozajstný kolektív, v pravom zmysle slova! Gáža bude fixná a úmerná vašim rolám. Ak budete mať s divadlom úspech... stanem sa vašim riaditeľom, ale vy mi slúbite, že budete spolu dobre vychádzať a budete mať na zreteli spoločný záujem.

CARMEN, OLYMPIA, VIOLETTA, ORFEUS, TAMINO Súhlasíme a budeme vzorný kolektív!

Objímajú sa a bozkávajú.

GRÓF LASCA šťastný, objíma ich

Tak sa mi to páči! Tak to má byť!

OLYMPIA *pre seba*

Ja budem spievať všetky hlavné úlohy!

VIOLETTA *pre seba*

Ja budem primadona!

TAMINO *pre seba*

Ja budem spievať všetky tenorové party a konečne bez Violetty!

CARMEN *pre seba*

Konečne si budem môcť kúpiť vilku pri mori!

ORFEUS *pre seba*

Konečne budem môcť spievať

Siegfrieda!

CARMEN, OLYMPIA, VIOLETTA, ORFEUS, TAMINO, GRÓF LASCA

Nech žije kolektív?!

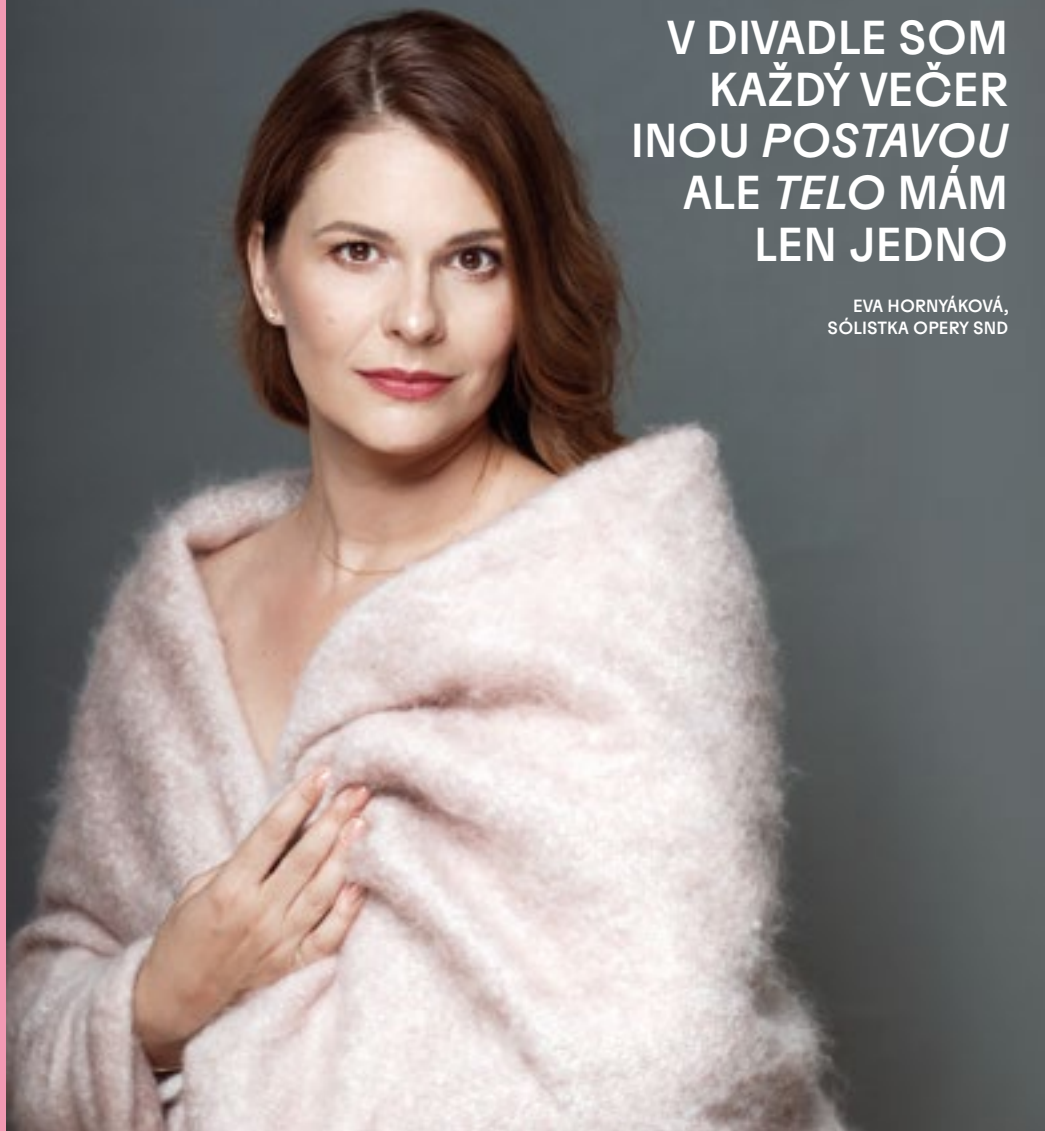
KONIEC

V DIVADLE SOM
KAŽDÝ VEČER
INOU POSTAVOU
ALE *TELO* MÁM
LEN JEDNO

EVA HORNÝÁKOVÁ,
SÓLISTKA OPERY SND

GOSH
C O P E N H A G E N

PREVENTÍVNA PREHLIADKA ZACHRAŇUJE ŽIVOT
WWW.ONKOKONTROLA.SK

**NABITE SA
EMÓCIAMI**

**ŠKODA
iV**

PLNE ELEKTRICKÁ **ŠKODA ENYAQ COUPÉ iV**
S DOJAZDOM AŽ 510 KILOMETROV.
ELEGANTNÁ AKO NA PREMIÉRU,
ROVNAKO KRÁSNA AJ PO STO REPRÍZACH.

ŠKODA AUTO, hrdý partner Slovenského národného divadla

JTRE

**DÁVAME
PRIESTOR
BUDÚCNOSTI**

25 ROKOV

EUROVEA
TOWER
2023

**BOŽSKÝ ZÁŽITOK
Z PREDSTAVENIA
VÁM PRAJE BUDIŠ**

Budiš.
Hrdý partner SND.

RÝDZE ZLATO 1862 VIENNA

Spoločnosť Julius Meinl je už niekoľko desaťročí synonymom jedinečného kávového zážitku. Luxusný koncept Julius Meinl 1862 Vienna sa viaže k roku, keď bol vo Viedni otvorený prvý obchod s profesionálne praženou kávou.

Náš nový blend je doslova tekutým pokladom v každom zmysle.

Perfektná šálka kávy, ktorá pozdvihne každý okamih.

To je Julius Meinl 1862 Vienna.

juliusmeinl.com/sk

V DIVADLE SOM KAŽDÝ VEČER INOU POSTAVOU ALE TELO MÁM LEN JEDNO

ERINA KAMINAKA,
SÓLISTKA BALETU SND

PREVENTÍVNA PREHLIADKA ZACHRAŇUJE ŽIVOT
WWW.ONKOKONTROLA.SK

SLOVENSKÉ
NÁRODNÉ
DIVADLO

VŠEOBECNÁ
ZDRAVOTNÁ
POISŤOVŇA

NÁRODNÝ
ONKOLOGICKÝ
ÚSTAV

NÁRODNÝ
ONKOLOGICKÝ
INŠTITÚT

DIVADELNÁ INSCENÁCIA VZNIKLA AJ VĎAKA PODPORE PARTNEROV
SLOVENSKÉHO NÁRODNÉHO DIVADLA. ĎAKUJEME!

Zriaďovateľ SND

Generálny partner

Mediálny partner premiér

Partneri

Generálni mediálni partneri

Oficiálna minerálna voda pre SND

Produktový partner

Hlavní mediálni partneri

Mediálni partneri

Slovenské národné divadlo je štátna príspevková organizácia Ministerstva kultúry SR.

Vedenie Slovenského národného divadla upozorňuje, že kvôli ochrane autorských práv je bez výnimky zakázané fotografovať a nahrávať počas predstavenia, pred ním i po ňom. Zároveň žiadame ctených návštevníkov, aby si vypli svoje mobilné telefóny. Ďakujeme za porozumenie.

ZOSTAVIL Jozef Červenka
JAZYKOVÁ ÚPRAVA Katarína Vilhanová
VIZUÁL Barbora Šajgalíková
FOTOGRAFIA VIZUÁLU Jakub Gulyás
FOTOGRAFIE Zdenko Hanout, Ivana Šataníková (str. 15)
GRAFICKÝ DIZAJN Katarína Balážiková
GRAFICKÁ ÚPRAVA Waldemar Švábenský
PRODUKCIA Zuzana Barysz
VYDALO Slovenské národné divadlo 2022

www.snd.sk